

Eközben a láp képe kezdett mindinkább kibontakozni sötét rembrandti színeiből. A ködöket szétkapkodta a szél s ekkép rászabadulhatott a tekintet a roppant dágvány kitárt főlíansaira, melyek ugyan még csak konturokat, de szint nem igen vettek magukra. A rónavizek terjengős foltjai, a kanyarulatok kigyózó vonala kirívó ecsetvonásokként verték ki magukat a látóhatár még homályos tónusából.

A fehéres-szürkés szintelenség azonban lassan-lassan a hajnal pirosságát kezdé magára ölteni, majd égni kezdett az ég alja a nap előreküldött fénysugaraitól, jelezve, hogy közeledik tüzzszekerén az egek legfényesebb ékessége s egyszerre csak bibor káprázatban kezdett fürdőzni az egész láthatár, a mint széllovelt a milliányi napláng a sárga és fehér derengésben úszó világ felett. A szlavonhegyek ragyogni kezdtek, míg tompa ormaik felett az ég szolid kékje átlátszó színes üvegfedőként tündökölt.

(Vége következik.)

Lakatos Károly.

Tavaszi lesz újra . . .

Tavaszi lesz újra, szép, virágos,
A méh s pillangó tova szálldos,
A vándormadár visszatér.
Előbúvik a kis bogárka,
Fürödni fényes napsugarba'
S benépesül a puszta tér.

Hogy mily édes, mily szép az élet,
Megmutatja a nagy természet,
Mikor fölébred álomból;
Midsőn — mint titkos varázsszóra —
Új díszit őlt erdő, hegy és róna
S fa, bokor zöldül és virul.

Álmélkodva itt-ott megállok,
Ha a szabadban szerte járok
S csodálok minden porszemet;
És mégis van sok érzéketlen,
Kik előtt a szép ismeretlen,
Kik nem is vetnek rá szemet.

Hogyha fel a magasba nézek,
Honnan reánk ragyogva néznek
A csodásfényű csillagok:
Óh! akkor én is mélyen érzem,
Hogy e roppant világhoz mérten —
Csak parányi porszem vagyok.

Szent természet! csak te vagy nekem
— Ha gond, bú ér — a menedékem,
Nyugtot, enyhét te adsz nekem.
Ágyis — ha jó a végső álmom —
Te vagy újra, hol föltalálom
Csendes s örök nyugvóhelyem! . . .

Lengyel László.

VADÁSZAT.

Egyetmást a vizsla idomításáról és vezetéséről.

(Folytatása és vége)

Összefoglalva az elmondottakat, kimondhatjuk, hogy adott viszonyok között mind a két vizslafajta jó s a ki tud bálni velők, tudja őket vezetni, szép eredményeket érhet el bármelyikkel. Láttam én kitűnően dolgozni, mester kezében, angol settert igen kupirozott területen s viszont a német vizslával sik területen is élvezettel lehet vadászni; sőt mert lassabban keres, még tovább tart az

élvezet. Én legalább úgy vagyok, mint *Fónagy Józsi* barátom, hogy nem annyira az aggatóra fűzött foglyok számában, mint inkább a vizsla korrekt munkájában gyönyörködöm; ha a vizsla jól dolgozik, az eredmény úgy sem maradhat el, mert a jó vezető jól is kell hogy löjjen. Ennyit a a vizsláról; és most lássuk közelebbről a vadászokat.

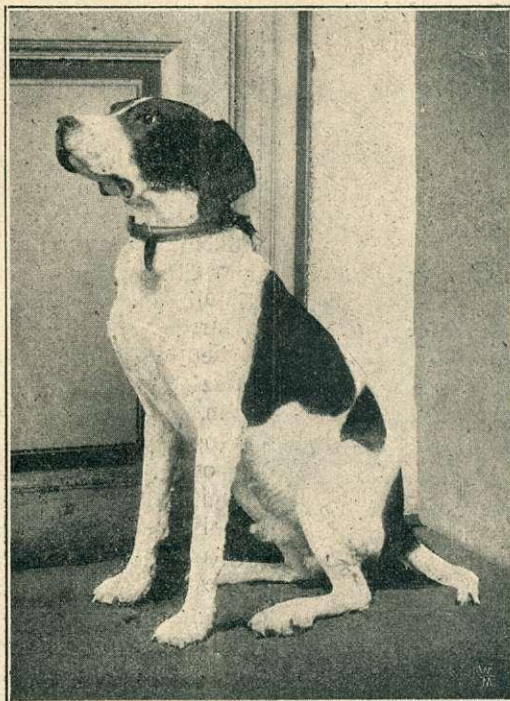
Nem lehet tagadni, hogy vannak, de bizony csak elvétve, jó vadászok, kik a vizslát helyesen tudják vezetni; de csak elvétve, mert a vizslával vadászók nagy tömege a vizslát olyan szükséges rossznak tekinti, ami a vadász dekórumához tartozik, mert, mint a közmondás tartja: »eb a vadász kutya nélkül.« S hogy ezek így gondolkoznak s vizslájuk is olyan a milyen, jómaguk az okai. A vadászokat a vizslászat szempontjából két kategóriába osztanám. Az elsőbe sorolom azokat a keveseket, kik maguk idomított vizslával vadásznak, a másodikba pedig a vadászok azon nagy tömegét, kik bármi okból, két bevezetett vizslát használnak; és ha most az összezt egybevetem — szubjektív meggyőződéseim csak — 100 közül alig akad tíz oly vizsla, mely a szerényebb igényeket is kielégítené, pedig ebből a tíz százalékból is legalább felét oly ebek képezik, melyeket gazdájuk maguk idomítottak és vezettek be. Meg kell jegyezni, hogy a használható vizsla alatt nem a német „*Gebrauchshund*“-ot értem, hanem azt, a milyenre a kisvad vadászásánál minden korrekt útivadásznak okvetlenül szüksége van, hogy dögvadászszá ne süllyedjen.

Ha nem volnék meggyőződve állításom valóságáról, nem mertem volna ezt leírni, mert ebből kifolyólag arra is kell, hogy feleljek: hát oly kevés nálunk a jó, megbízható idomító? Ha már a-t mondtam, kimondom a b-t is: bizony édes kevés; mert a nagy kereslethez képest az a pár idomító, kitől megbízhatóan idomított s jól vezetett ebet lehet kapni, elenyészően kevés; de ha még olyan sok volna is, keveset változtatna a dolgon, mert a hiba abban van, hogy a legtöbb vizslát új gazdája a lehető rövid idő alatt teljesen elrontja. Láttam én már *Fónagy Józseftől*, *Lakatos Károlytól*, *Sétaffy Gyulától* s más, külföldi elismert idomítóktól bevezetett, kitűnő vizslákat új gazdájuk kezében két-három hét alatt kuva-

szokká degradálódni! Nincs veszedelmesebb, mintha jól idomított, intelligens vizsla észreveszi, hogy többet tud, mint a gazdája; a diszciplínának azonnal vége s a vizsla elkezd a maga kezére, akarom mondani, a maga esze szerint dolgozni, miből közte és gazdája között a legmesszebbre terjedő nézeteltérések támadnak, melyeknek korbáccsal, bottal való kiegyenlítése a bajt csak súlyosbítja, de nem javítja. Ez rendszeren a drágább vizslák sorsa. Mit szóljak a közkezen forgó vizslák nagy számáról, melyeket gazdáik 10–30 forintig terjedő árban vettek valamelyik kertülőtől? Ezek még aránylag a legdrágábbak, mert először fajnélküli, formátlan korcsok, másodsor az idomítás elemeit sem végezte velük mesterük (?), kinek első sorban kellene a korallt, — de az *Oberländer*-félék — a nyakára kapcsolni s őt a vizslaidomításnak legszükségesebb fogásaira megtanítani. Akkor legalább nem hallanánk ilyen vezényszókat: »Such Katzer! Putz apport« stb. Az ilyen ebek tehát nem érnek egy ütöt taplót s így csakugyan drágák.

Ha most ezen szomorú állapotoknak az okait keressük, hamar ráakadunk a forrásra, melyből erednek. Egy pár hívatásos idomítót és úrvadászt kivéve, tisztelet ezeknek a kivételeknek, a többinek halvány fogalma sincs a vizsla idomításáról, illetve korrekt vezetéséről.

Nézzünk körül egy kissé a vadásztulajdonosok és vadásztársaságok vadászlái, illetve vadőrei között. Az ember azt hihetné és egészen jogosan, hogy olyan területen, mint p. o. Vas, Győr, Sopron és Pozsony megyékben, hol igen szép kisvadállomány, van sok az uradalmi nagy birtok stb. a vadászatra felügyelő személyzet sok jó vizslával rendelkezik, hisz azt a vadászat érdeke kívánja így. És mit találunk? Igen soknak egyáltalában nincs vizslája, vagy olyan meghatározatlan fajtájú ebet czipel pórázon, melynek a legfőbb tudománya a leesett vadat — szemre — még a harmadik szomszéd elöl is elhozni s gazdája előtt kiköpní; de a «keresd, hozd el!» ismeretlen fogalom előtte. Még aránylag jó ebek sem felelnek meg a legegyszerűbb, korszerű követelményeknek, mit azt hiszem az bizonyít legjobban, hogy sem az 1892-ik, sem az 1900-ik év őszén, itt Sopronban megtartott, nemzetközi vizslaversenyekre egyetlen hazai »jäger« sem hozta el vizsláját ezen vaddús környékből, míg a szomszéd ausztria-morvaországi »jágerek« 1892-ben két első és tiszteletdíjat és még legalább 6 második, illetve harmadik díjat vittek el; a múlt évben csak kettő jött Ausztriából, de ketten egy első, egy második és két harmadik díjat vittek haza. 1892-ben a hazai hívatásos idomítók közül versenyen nem láttunk senkit; tavaly is egyedül *Sétaffy Gy.* jelent meg 6 angol vizslával. No legalább meg is állta a helyét, vizslái mind díjhoz jutottak s *Beckers* gróf »Jobb of Fiume«-jával éppen megmutatta, hogy elsőrendű és hívatott idomítóval és vezetővel van dolgunk.

Kitűmetett intézetlinkben.

De állításom mellett szól a legtöbb társasvadászat is. Lássunk csak egy pásztázó fogolyvadászatot. Részt vesz 8–10 puskás négy-öt vizslának nevezett ebbel, 2–3 vadőr, mindeniknél egy-egy tanításban levő növendék vizsla és 16 hajtógyerek. A pásztázó vonal, hosszas eszmecsere után feláll és elindul. Alig halad 50 lépést, egyik puskás elöl felver a harmadik szomszéd vizslája egy csapat foglyot; durr-durr, messze voltak ugyan, de egy mégis kiválik a csapatból, elkezd tornyozni s vagy 200 lépésnyire leesik. A lövések alig hangzottak el, megbotlik a csatoror, minden eb a szerencsés puskás elött van, a hajtógyerek egy része előre rohan, velök a kutyák, felzavarnak mindent, ami útjukba esik s megkezdődik az elesett, de még meg nem talált fogoly körül az az ádáz küzdelem az ebek és a hajtógyerek között. Ha még ezzel vége volna, hagyján! az ebek vérszemet kaptak s elkezdődik az észnélküli rohanás, száguldozás;

mindenik megakarja előzni a többit. Füttyülés, kiabálás, püffölés . . . és most vigyen az ember egy tisztességesen idomított vizslát az ilyen társaságba! Az erdei hajtóvadászatok sem épületesebbek. Minden tizedik sem akarja zsinórra venni vizsláját, mert fél, hogy ha löni talál, a vizsla hasra rántja . . . így az után az első lövés után az összes vizslák a hajtók és puskások között száguldoznak, minek a puskások ugyancsak nem örvendenek; és a vége sok láрма, izetlenkedés, elégedetlenség, de hogy ezen talán segíteni is lehetne, nem jut eszébe senkinek. Nem is tanácsos, mert fül- és szemtanúja voltam, midőn valaki kifogást tett, azzal fizették ki: »jövőre nem muszáj eljönni, mi mulatni akarunk s nem schulmeisztereskedni.«

Szomorú állapotok! S a legszomorúbb, hogy gyakran találkozunk ilyen felfogással, mely nem a mulatságot tükrözi vissza, mely mögé bújni szeretnek, hanem az inkorrekt vadászatot.

E visszás állapotok okát abban találom, hogy a magyar vadászság igen jelentékeny része — a vadőrökről nem is szólok — irtózik az olvasástól. A meglevőnél jobbat nem kívánnak; azt tartják, hogy a vadászatot s így a vizsla vezetését is csak gyakorlat útján lehet elsajátítani; pedig ha valahol, úgy ezen a téren vehetjük hasznát mások tapasztalatainak, hogy ezek segélyével a gyakorlat folyton változó viszonyai között boldogulhassunk. Tegyük csak egy próbát s kérdezzünk meg vizslával vadászó ismerőseink közül vagy tízet: olvastak-e át már gondosan egy vizslaidomításra vonatkozó könyvet? Kilencz azt feleli: Minek? hisz én úgyis készen tanított vizslát szoktam venni.

És ebben e felfogásban van a nagy hiba. Aki a vizslaidomításnak és vezetésnek legalább az elméletét nem ismeri, az vizslát jól vezetni nem is képes soha. De még tovább megyek; aki egy jól megírt könyvet áttanulmányozott s feltéve, hogy van ideje is hozzá, az már a

legközelebbi alkalommal kedvet kap az idomításhoz s arról is meg vagyok győződve, hogy ha csak egy kis szemernyi hajlam van az illetőben, több öröme lesz tanítványában, ha az első kísérlet nem is válik be egészen mint egy egészen ismeretlen, kész vizslában.

Dr. Mika Károly.

Okuli után.

Kikeleti, de még hűvös szellő járja a határt. Okuli elmúlt, megérkeztek az erdő rejtélyes sűrűjének hosszúcsőrű tavaszi vendégei; mert hisz csak vendégek ők, kik nászuton vannak most nálunk.

Szabadulást hoztak. Végre ismét ki, csak ki az ébredő természet ölébe, hol távol az anyagi világ zajától, önkénytelenül teledi az ember az élet ezernyi bajait, hol öntudatlanul ideálisabb szellemek körébe emelkedik a már elmindennapiasodó lélek, hol a képzelet aranyszálakkal szövö át a bizonytalan jövőt, — hogy kérlelhetetlenül tépje ki azokat a rideg valóság

Mily szentimentális hangulat, — és én mégis gyilkos puskát akasztok le a szegről! De milyen is az ember, — vagy talán más ilyenkor otthon hagyná? — nem tudom. »Diana« most hozzám símul, elégedetten csóválva farkát, mintha mondaná: gyerünk hát.

* * *

Döcög már a tüzes szekér a föld másik oldalára . . . még sárgás, majd rózsaszínben játszó pir tarkazza az ég nyugati határát, még ott játszik az utolsó sugár a vén cserfák kopasz koronáján, mely aranyszélűre himezte a hosszú rétegfelhőket. Még egy korai lepke is élvezi a már halványuló fényben a tavasz mámorító illatát. Bujkálva enyeleg a páros fogoly a tölgy-kultúra aljának megfakult fűszőnyege között, majd cserregve tova száll. Hangos lármával száll le az aranymezű, hosszúfarkú pasa az érbe, a magasabb égerfákra, hol már együtt van a pihenő hárem.

A hol a kanyargó gyalogösvény búcsúzik a tölgy-kulturától, elvénült cserfák állanak, melyek törzsei talán tudnának valamit a régi jó időkből is. Tarka, ölbe rakott fa mellett a sűrű ágkucpocok mutatják, hogy nemrég többen voltak. Fekete madár kevereg a vágás fölött, — a régi tanyát keresik, meg-megtelepedve a már gyéren álldogáló fákon. Szürke nyakú csókák ezek, közibük szegődve egy-egy varjú is károgva kesereg a pusztulás fölött; de hiába, ha így kívánja a már felcseperedett ifjabb nemzedék, melynek odvaiban egykor, talán épen annak a most fölötté károgó madárseregnek, nem tudom hányadik dédunokája alapítja majd a családi boldogságot. Egy csapat örvös is siet nyugovóra, kik még csak nemrég érkeztek. Vörhenyes tollú madárka gubbaszt az egyik ölfakarón, le-lecsapva a fűbe valami légy után, melyet a márciusi napsugarak csaltak elő; fázik még szegény fülemile, kissé korán érkezett.

Alkonyodik. Sötétes fátyolt bontanak odafönt, mit lassan-lassan, nesztelenül húznak keletről nyugat felé; a közeli fenyvesek sötétzöld színe kezd összefolyni távolabb a Bakony szürkés-kék színével, mindinkább homály lesz idelent, amint a fátyolt jobban jobban húzzák nyugatra. Takarót húznak az öreg földre; gyengéden suttogó esti szél kél most a Bakony felől, álomba ringatva az édes természetet. Mintha

fátyolt szögeznének le köröskörül, hogy meg ne lebbentse a pajkos tavaszi szellő: egyhangú kalapálás hallatszik, — a harkály még ébren van.

A fekete-rigó mélabús nótát fúj a csendben csobogó ér partján, a mit még nemrég néma jég-bilincsekben tartott a kemény tél. Odább, hol a sűrű borostyán legmesterkétebben fűzte szálait, hol legmeredekebb a part, ijedt cserregéssel száll fel egy másik. A vörös kaczagányos rablólovag lakik ott. Épen most hagyják el kettecskén a part mélyébe épített várat, mindegyik szó nélkül megy a maga útjára. Letűtött fejfel, komoran, ballag ő, figyelembe sem véve a csettegő ökörszemet, mely ágról-ágra ugrálva követi; a családi gondok aggaszthatják már szegényt, a melyek nemsokára bekopogtának komáék ajtaján. Hirtelen felüti fejét, mint a villanszikra hat reá egy ismeretes hang; lesz vacsora — gondolja magában —, előre, fogoly cserreg a »Nagyasszony« tisztáson.

A fátyolt már egészen ráborították a szunnyadó mindenségre, csak nyugati széle nem érinti még a föld peremét; egy nagy lomha felhő képében lógnak le a fátyol fodrai, mely alatt a kíváncsi napnak visszaverődő sápadt fénye szűrődik be, mert tudja, hogy nász készül a nagy sátor alatt, melynek menyegyzetén a beszűrődő fénytől még halványan ragyogó mécsket is kezdenek gyújtani. Apró pillangók röpködnek ide-oda; megannyi ámorok ezek, ébresztik már az alvókat.

Szárnycsapások váltakoznak most a sűrű egres alján, mint mikor valami ügyetlen madár kell szárnyra; felemelkedett a szerelmes hosszúcsőrű. Kéjesen hintálva úszsza a légóceánt az ér felett. Piszit, piszit hallatszik másfelől; hirtelen, mint a cikázó villám, csap a hang felé, — majd mély korrogás szerű hang hullámain hozza az esti szél. Találkoztak; gyorsabban felváltva hallatják most: piszit, piszit. Egy óráig tart még a hajsza Ámor babéraiért, kaczerkodva csalja a nőmadár maga után a szerelemtől vak szárnyas lovagot; — most zörren a csalit, titok takarja őket . . .

Elégedetten röpködnek az apró ámorok; zümmögve vágódik a fűbe az aczélkék bogár, egy kiálló ág szegte szárnyait. A rigó-fütytyel az utolsó dal ütemei enyésznek el a légben. Pajkosan enyeleg a tavaszi szellő a csalit száraz leveivel, zizegve regél boldogságról, örökké tartó tavaszról nekik; jóízűt kacagnak erre az aszott, tavali levelek, hisz tudják ők, hogy még egyik sem volt örök. Mérgesen rázza meg most már mint szél a hitetleneket és tompa morajjal száguld a közeledő éjbe.

Az alámerülő napnak sápadozó fénye még ott ólálkodik a nagy sátor alatt, míg végre győz az est, kitudszkolja a kíváncsi öreget és nyugaton is leeresztik a kordinát: a nagy felhő leszállt Némaság ül körül; fényesen ragyog le a gönczöl csillaga reájuk, kik a mámor után álmodnak édes álmokat és mint a nóta mondja:

Nyugszik minden csendesen, csak a szellő jár, kel;

Édes hangon beszélget a fák levelével:

Jó éjt, jó éjt, édes álmokat.

Menjünk mi is haza . . .

ifj. Löw György.